

Förslag till nya föreskrifter

Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Skadegruppens Temadag 2016

Stockholm Waterfront Congress Centre, Stockholm

Innehåll

- Övergripande förändringar
- Genomgång av förändringar per kapitel

Föreskrifterna innehåller många ändringar och att belysa alla dessa kräver en längre utbildning.

Det finns inget GD-beslut om godkännande av föreskrifterna

Vilka förändringar av andra regler innebär de nya föreskrifterna?

Förslaget innebär bland annat en sammanslagning av Arbetsmiljöverkets föreskrifter

- om användning av trycksatta anordningar (AFS 2002:1),
- om besiktning av trycksatta anordningar (AFS 2005:3),
- om tillverkning av vissa behållare, rörledningar och anläggningar (AFS 2005:2, fast enbart de delar som reglerar anläggningskontroll och montering av rörledningar till trycksatta anordningar).

Vilka förändringar av andra regler innebär de nya föreskrifterna?

Förslaget innebär att föreskrifterna om gasflaskor (AFS 2001:4) ingår i de nya föreskrifterna och att andra stycket 20 a § i Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2011:19) om kemiska arbetsmiljörisker överförs till de nu föreslagna föreskrifterna.

I de nya föreskrifterna kommer även 5 § i Arbetarskyddsstyrelsen föreskrifter (AFS 1997:7) om gaser att överföras. När de föreslagna föreskrifterna träder i kraft kommer 12-14, 16-18, 20-21 §§ i de föreskrifterna att upphävas.

Kapitelindelning

Föreskrifterna har kapitelindelats vilket ger en ökad överblick följer även " Gröna boken - Riktlinjer för författningsskrivning".

Kapitel 1 – Allmänna bestämmelser

Kapitel 2 – Allmänna krav vid användning

Kapitel 3 – Gasflaskor och bärbara brandsläckare

Kapitel 4 – Trycksatta anordningar i klass A eller B

Kapitel 5 – Kontroll

Kapitel 6 – Övervakning av pannor

Kapitel 7 – Kontrollorgan

Kapitel 8 – Bestämmelser om sanktionsavgifter

Kapitel 1 – Allmänna bestämmelser

Allmänna bestämmelser – Kapitel 1

Syfte och tillämpningsområde

I föreskrifterna finns en tydlig hänvisning till AFS 2006:4

- Grundkrav som finns i AFS 2006:4 upprepas inte i de föreslagna föreskrifterna
- Hänvisning gör det tydligt att det finns krav även för sådana anordningar om inte omfattas av föreslagna föreskrifter.

Tillämpningsområde är uppdelat på två bestämmelser

- Anordning som inte omfattas av föreskrifterna eller endast omfattas av enskilda kapitel (gasflaskor och andra transportabla tryckbärande anordningar)
- Anordningar som berörs av krav på kontroll av kontrollorgan (Kap 5)

Allmänna bestämmelser – Kapitel 1

Nya ord och ändrade definitioner

Trycksättning – Villkor för trycksättning

De föreslagna föreskrifterna införs en definition av trycksättning och användning. I flera bestämmelser är det därefter trycksättning som inte är tillåten istället för användning. Orsaken till att trycksättning införs är att användning är ett mycket vidare begrepp än trycksättning och ett användningsförbud innebär i princip att anordningen inte får repareras.

Jämför med AFS 2006:4 – Definition av användning

Aktivitet med arbetsutrustning, som start och stopp, nyttjande, transport, montering, installation, demontering, reparation, ändring, service, rengöring och underhåll.

Kapitel 2 – Allmänna krav vid användning

Allmänna krav – Kapitel 2

Riskbedömning

Arbetsgivaren ska vid sin bedömning av riskerna ta hänsyn till

- erfarenheter från driften av anordningen,
- uppgifter om anordningens återstående livslängd,
- utförda reparationer och ändringar,
- inträffade olyckor och tillbud, samt
- eventuella avvikelserapporter och resultat från kontroll av de trycksatta anordningarna.

Allmänna krav – Kapitel 2

Riskbedömning

Den riskbedömning som avgör var en trycksatt anordning ska vara placerad ska ta hänsyn till betydelsen av att

- underhåll, fortlöpande tillsyn och kontroll kan utföras på ett enkelt sätt,
- konsekvenserna av en olycka blir så lindriga som möjligt, och
- risken för att anordningen skadas av arbeten eller andra aktiviteter som bedrivs i närheten minimeras.
- Temperatur där den trycksatta anordningen kommer att användas

Kapitel 4 – Trycksatta anordningar klass A eller B

Trycksatta anordningar i klass A eller B – Kapitel 4

Krav på förteckning

Krav på förteckning begränsas till anordningar i klass A eller B. Inte en bilaga till rutinen för fortlöpande tillsyn.

Krav på samordningsansvar

Om det finns en samordningsansvarig enligt 3 kap. 7d, 7g eller 12 §§ arbetsmiljölagen ska denne tilldela en fysisk person arbetsuppgiften att planera och samordna arbeten med trycksatta anordningar klass A eller B

Trycksatta anordningar i klass A eller B – Kapitel 4

Krav på rutiner för fortlöpande tillsyn samt journal över livslängd

Som en del i den fortlöpande tillsynen ska arbetsgivaren se till att det förs en journal som visar återstående livslängd för trycksatta anordningar med en begränsad livslängd. Om de delar som en anordning består av har olika livslängd ska journalen beskriva de olika delarna separat.

Sammanfogning, reparation eller annan ändring

Krav på anläggningar (AFS 2005:2) införs i bestämmelser (4 kap. 20 §) som ska uppfyllas vid reparation eller ändring av en trycksatt anordning klass A eller B, eller installation av en sådan anordning genom sammanfogning till annan trycksatt anordning. Kravet är riktat till arbetsgivaren, kontrollorganet ska kontrollera utfört arbete (se 5 kap.). Jämför med 29-30 §§ i AFS 2005:3.

Kapitel 5 - Kontroll

Kontroll – Kapitel 5

Nya föreskrifterna undantar inte pannor i öppet värmesystem där temperaturen är högst 110 °C från första kontroll och återkommande kontroll (jämför undantag i AFS 2005:3).

Installationsbesiktning ersätts med en första kontroll. Alla anordningar, utan undantag, omfattas av första kontroll.

Om en arbetsgivare kan visa att en trycksatt anordnings sammanfogning med annan trycksatt anordning utförts som ett led i tillverkningen enligt ett av den Europeiska unionens produktdirektiv ska kontrollorganet endast kontrollera att anordningen är lämplig för sitt ändamål och inte tagit skada av transport.

Kontroll – Kapitel 5

Återkommande kontroll – in- och utvändig undersökning

Flexibla intervall rörledningar och cistern

Flexibla intervall för rörledningar och cistern införs vilket innebär att in- och utvändig undersökning av en rörledning kan ske med 0,5 till 10 års intervall.

För att medge förlängning ska kontrollorganet bedöma om kvarvarande livslängd uppfyller föreskriven kvarvarande livslängd.

Egenbesiktning moment 3 (in- och utvändig undersökning av rörledning) får utföras av kontrollorgan typ-B.

Kontroll – Kapitel 5

Återkommande kontroll

Ny kontrollform

En ny kontrollform kallad "Program för trycksatta anordningars skick" föreslås som medger att arbetsgivaren utformar ett program som innehåller andra intervall än de som idag anges för in- och utvändigt undersökning av trycksatta anordningar.

Brukaren tar fram program där det framgår av riskbedömning på vilket sätt fortlöpande tillsyn kompletteras för att de intervall som finns i programmet.

Kontrollorganet bedömer om programmet ger samma säkerhet som kontroll enligt det "vanliga" flexibla systemet

Egenbesiktning moment 4 ingår i denna nya kontrollform.

Kapitel 6 – Övervakning av pannor

Övervakning av pannor – Kapitel 6

Allmänt

- Villkor för trycksättning
- Pannor klass A och B omfattas av krav på bedömning av ständig eller periodisk övervakning.
- Panntyper tas bort och ersätts med funktionskrav
- Kontrollorganets bedömning om periodisk eller ständig övervakning dokumenteras på intyg för återkommande kontroll.
- Sanktionsavgift

Övervakning av pannor – Kapitel 6

Certifiering av pannoperatörer

- Krav på certifiering av pannoperatörer
- Certifiering utförs av certifieringsorgan, det är inte den som utbildar operatörer som utför certifiering
- Certifikat är indelad i fyra kategorier.
- Certifikatet är giltigt 6 år
- Om en operatör visat oaktsamhet i samband med en olycka eller tillbud eller på annat sätt visat sig olämplig för arbetet finns det grund för att dra tillbaka certifikat.
- Övergångstid tre år.
- Pannoperatör kommer att bli ett yrke enligt yrkeskvalifikationsdirektivet.

Övervakning av pannor – Kapitel 6

Personalens kunskaper och färdigheter samt dokumentation av uppdrag

- Arbetsgivaren ska säkerställa att operatörens certifikat motsvarar den panna som ska övervakas.
- Arbetsgivaren ska dessutom se till att operatören får de kompletterande kunskaper och färdigheter som drift av den specifika pannan kräver.
- En arbetsgivare som låter någon övervaka en panna i klass A eller B ska dokumentera uppdraget.
- På ett gemensamt arbetsställe ska den samordningsansvariga arbetsgivaren ha rutiner för att säkerställa att den som övervakar pannor har ett dokument från sina respektive arbetsgivare.

Övervakning av pannor – Kapitel 6

Periodisk övervakning

- Periodisk övervakning förutsätter att operatören kan nås av säkerhetsrelaterade larm från pannan även när operatören befinner på en plats där operatören inte omedelbart kan nå pannan.
- Operatören får endast befinna sig på så stort avstånd från pannan att operatören hinner inställa sig vid pannan inom den tid som kontrollorganet fastställt.
- Övervakningsintervall anpassas till de intervall som finns angivna i standarder detta ger kravnivåer för kontrollorganen då de ska bedöma intervall.

Övervakning av pannor – Kapitel 6

Arbetsgivarens rutiner

- Arbetsgivaren ska ha rutiner som visar att
 - Pannoperatörer har rätt certifikat.
 - Pannan inte lämnas utan övervakning (ständig övervakning)
 - Pannoperatörer inställer sig i tid (periodisk övervakning)
 - Pannoperatörer nås av säkerhetsrelaterade larm (periodisk övervakning)
 - Start och stopp av pannan
- Kontrollorganen ska kontrollera att rutiner finns och att de innehåller alla punkter.

Återstående arbete

Aktiviteter under 2016 och 2017

Arbetet följer den plan som redovisades vid intressentmötet 2014.

Enligt plan ska behandling av synpunkter från externremiss vara klara till årsskiftet därefter påbörjas processteg "Godkännande".

- Slutgranskningsmöte är bokat till slutet av januari 2017
- Beslut om föreskrifter i april/maj
- Träder ikraft oktober/november